

Pleje & Omsorg

Dit liv – vores hverdag!

INDSATSKATALOG SUL FSIII

PLEJE OG OMSORG SKIVE KOMMUNE

Gældende fra juni 2019

Revideret marts 2023

Indhold

.....	0
Indledning	3
Sygeplejefaglig udredning.....	6
Opfølgning.....	7
Koordinering	8
Generel 0-ydelse	9
Anlæggelse og pleje af kateter.....	10
Behandling af ortopædiske hjælpemidler	11
Behandling og pleje af hudproblem.....	12
Behandling og pleje af mave-tarmproblemer.....	13
Cirkulationsbehandling	14
Dialyse.....	15
Drænpleje.....	16
Ernæringsindsats.....	17
Forflytning og mobilisering	18
Iltbehandling	19
Inkontinensbehandling	20
Intravenøs væskebehandling.....	21
Intravenøs medicinsk behandling.....	22
Kompressionsbehandling.....	23
Medicinadministration.....	24
Medicindispensering.....	26
Oplæring	27
Parenteral ernæring.....	28
Personlig pleje.....	29
Pleje ved anvendelse af personlige hjælpemidler	30
Psykiatrisk pleje.....	31
Psykisk støtte	32
Rehabilitering.....	33
Respirationsbehandling	34
Respiratorbehandling.....	35
Samarbejde med netværk.....	36
Sekretsugning.....	37
Sondeernæring.....	38
Stomipleje	39

Støtte til ADL-aktiviteter	40
Subkutan væskebehandling	41
Supplerende udredning	42
Særlig kommunikationsform.....	43
Sårbehandling	44
Trakeostomipleje	45
Undersøgelse og måling af værdier	46
Vejledning	47
Væske pr. os.....	48
Bilag 1.....	49
Begreber, definitioner og ansvar vedr. delegation	49
Forskellige typer af delegation	50
Ansvar	51
Kilder	53

Indledning

Indsatskataloget beskriver de opgaver der løses i Skive Kommune indenfor rammen af sundhedsloven §138 hvis formål er:

”At fremme befolkningens sundhed.”

”At forebygge og behandle sygdom, lidelse og funktionsbegrænsning for den enkelte borger.”

Kataloget er retningsgivende for de opgaver der i Sundhedsloven knytter sig til borgerens helbredsforhold og iværksættes **efter ordination fra læge eller en sygeplejefaglig vurdering**.

Opgaverne er at forebygge sygdom, fremme sundhed, yde sygepleje og behandling, rehabilitering og palliation. Opgaver omfattet af Sundhedsloven varetages primært af autoriseret sundhedspersonale, dvs. sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter. Opgaver indenfor den elementære og grundlæggende sygepleje overdrages¹ til social- og sundhedsassistenten eller social- og sundhedshjælpere på baggrund af faglig vurdering og sikring af at medarbejderen har de rette kompetencer. Dette er et ledelsesansvar. Det kræver derfor bevidsthed om kompetencer og ansvarsområde hos såvel ledelse som hos den enkelte medarbejder.

Det er forudsat og implicit i det daglige arbejde, at alle faggrupper arbejder med tidlig opsporing af forandringer i borgerens helbredstilstand og videregiver observationer til relevante samarbejdspartnere.

Sundhedsloven omtaler to forskellige typer af indsatser:

Grundlæggende sygepleje: defineres som opgaver, der er relateret til stabile og delvist forudsigelige plejeforløb. Plejeforløbene forandrer sig langsomt og som forventet. Enkelte opgaver kan være præget af en vis forudsigelighed.

Kompleks sygepleje: defineres som opgaver, der er relateret til problemområder, som griber ind i hinanden eller som er mangfoldige. Det stiller skærpede sygeplejefaglige krav til viden og observation om forebyggelse, pleje og behandling. Plejeforløbene er ustabile og behovet for sygepleje ændrer sig hyppigt og uforudsigeligt.

I det daglige arbejde vil nogle af sundhedslovens sygeplejeindsatser overdrages til social-og sundhedshjælperen, efter sikring af at pågældende har de rette kompetencer der skal til for at løse opgaven. Dette sker i et tværfagligt samarbejde mellem faggrupperne, hvor det sikres at medarbejderen er oplært i opgaven.

Ofte vil disse opgaver ligge i forlængelse af de servicelovs opgaver social-og sundhedshjælperen varetager hos borgeren og vil have karakter af elementær sygepleje.

Elementær pleje: defineret ved lette, stabile og overskuelige forløb, hvor få problemstillinger er aktuelle. Det er opgaver, der er forbundet med borgerens daglige livsførelse, hvad enten denne er delvis selvhjulpne, mere svagelig eller sengeliggende. Det drejer sig om elementære opgaver, borgeren selv ville have udført, hvis den pågældende havde været i stand til det.

¹. Se bilag 1

Indsatskataloget er opbygget ud fra de fælleskommunale indsatser (fællessprog 3).

I dette dokument ses indsatserne på det overordnet niveau, men i Nexus er indsatserne opdelt mere detaljeret ift. planlægnings- og udførelsesøjemed.

I Skive Kommune er indsatskataloget af sundhedslovsindsatser opdelt på nedenstående måde:

Indsats	
Sundhedsloven § 138	
Indsatsen omfatter	kort beskrivelse af opgavens indhold
Målgruppe	Borgere med lægeordineret behandling samt under hvilke betingelser indsatsen kan tildeles ud fra.
Omfanget af indsatsen	Efter lægeordination, angiver for hvilken periode indsatsen tildeles samt med hvilket interval. Er indsatsen fortløbende, tidsbegrænset eller en engangsindsats.
Opgave overdragelse	Beskriver hvilken faggruppe opgaven kan overdrages til og i hvilket omfang og om der kræves oplæring eller særlige kompetencer

Ifm. delegering af sygeplejeindsatser udarbejder sygeplejersken en retningsgivende handlingsanvisning i Nexus

Læsevejledning:

- **Elementær sygepleje** – eksempler på opgaver alle social og sundhedshjælpere efter oplæring skal kunne varetage som en generel kompetence.
- Eksempler på opgaver som nogle social- og sundhedshjælpere efter oplæring kan opnå generel kompetence i at varetage
- Eksempler på opgaver som en social- og sundhedshjælper efter oplæring kan opnå borgerspecifik kompetence i at varetage
- **Grundlæggende sygepleje** – eksempler på opgaver alle social- og sundhedsassistenter skal kunne varetage. Der kan være behov for oplæring.
- Eksempler på opgaver som nogle social- og sundhedsassistenter efter oplæring kan erhverve generel kompetence i at varetage.
- Eksempler på opgaver hvor social- og sundhedsassistenten efter oplæring kan erhverve borgerspecifik kompetence i at varetage.

Komplekse sygepleje – eksempler på opgaver som kun kan løses af sygeplejersker

Eksempler på opgaver som kun kan løses af akut sygeplejersker

Social- og sundhedshjælper forventes at kunne varetage den elementære sygepleje og erhverve eventuelle generelle og borgerspecifik kompetence efter oplæring.

Social- og sundhedsassistent forventes både at kunne varetage den elementære og grundlæggende sygepleje, samt evt. erhverve generel og/eller borgerspecifik kompetence efter oplæring.

Sygeplejersken forventes at kunne varetage den elementære, grundlæggende og komplekse sygepleje.

Kilder:

1. Bekendtgørelse af sundhedsloven. LBK nr. 248 af 08/03/2023
2. Bekendtgørelse for uddannelsen som professionsbachelor i sygepleje BEK nr. 978 af 23/06/2022
3. Bekendtgørelse om erhvervsuddannelse til social- og sundhedsassistenter BEK nr. 640 af 17/05/2022
4. Bekendtgørelse om hjemmesygepleje. BEK nr. 1601 af 21/12/2007
5. Vejledning om hjemmesygepleje VEJ nr. 102 af 11/12/2006
6. Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp. LBK nr. 1219 af 11/12/ 2009
7. Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed. LBK nr. 122 af 24/01/2023
8. Vejledning nr. 115 af 11/12/2009. Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp. (Delegation af forbeholdt virksomhed)

Revideret af:

Asta Flodgaard og Dorte Pedersen marts 2023

Sygeplejeindsatser efter Sundhedsloven § 138

Sygeplejefaglig udredning	
Sundhedsloven § 138	
Indsatsen omfatter	En systematisk indsamling og analyse af data om borgerens aktuelle og potentielle helbredstilstande inden for de 12 sygeplejefaglige problemområder, tildeling af indsatser, udarbejdelse af handlingsanvisninger og stillingtagen til opgaveoverdragelse.
Målgruppe	Udarbejdes ved: <ul style="list-style-type: none">• Første kontakt med den kommunale sygepleje, plejecenter, midlertidig- eller akutpladser.• Markante ændringer i funktionsevnetilstande / helbredstilstand• Udskrivning fra hospitalet med ændret funktionsevnetilstand / helbredstilstand• Revideres som minimum x 1 årligt.
Omfanget af indsatsen	Tildeles som engangsindsats.
Opgave overdragelse	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Kan ikke delegeres.

Opfølgning	
Sundhedsloven § 138	
Indsatsen omfatter	En systematisk og generel opfølgning på borgerens helbredstilstande, forventede helbredstilstande og fastsatte mål for indsatser. Det skal vurderes, om der skal fortsættes, ændres, afsluttes eller udredes på ny.
Målgruppe	Besøg hos borgere, hvor der skal varetages en planlagt og systematisk opfølgning på udredte tilstande, forventet tilstand samt tilknyttede indsatser inkl. delegerede. Tildeles ikke ved engangsindsatser eller ved kortvarige tidsbestemte indsatser.
Omfanget af indsatsen	Tildeles som engangsindsats
Opgave overdragelse	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Kan ikke delegeres

Koordinering	
Sundhedsloven § 138	
Indsatsen omfatter	En systematisk koordinering af kommunale og tværsektorielle aktørers indsats til borgeren, fx hjemmehjælp, sygepleje, træningsenhed, praktiserende læge, ambulatorium og sygehus.
Målgruppe	<p>Borgere med særlig behov for koordination ift.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En eller flere kroniske sygdomme • Uafklarede sygdomsproblematikker • Flere indlæggelser/genindlæggelser • Hyppig kontakt til hospital, praktiserende læge og/eller andre sundhedsaktører. • Nedsat/svingende funktionsevnetilstand • Nedsat egenomsorg/motivation <p>Ex. møde med visitator, demenskoordinator, praktiserende læge, palliativteam, distriktpsikiatrisk team hos borger.</p>
Omfanget af indsatsen	Tildeles som engangsindsats.
Opgave overdragelse	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Kan ikke delegeres

Generel 0-ydelse	
Sundhedsloven § 138	
Indsatsen	Kan anvendes kommunalt eller tværkommunalt i en periode, fx ved/i forbindelse med tiltag iht. puljemidler, som fx kan være opfølgende hjemmebesøg eller systematisk faldforebyggelse.
Målgruppe	Borgere der på hospitalet screenes positiv til opfølgende hjemmebesøg. Planlagt samtale m. borger omkring Livets afslutning Deltagelse i projektarbejde – ledelsesmæssigt forankret.
Omfanget af indsatsen	Tildeles som engangsindsats. Tildeles i projektperiode som flergangsindsats.
Opgave overdragelse	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Kan ikke delegeres

Anlæggelse og pleje af kateter			
Sundhedsloven § 138			
Indsatsen omfatter typisk	Midlertidig eller permanent anlæggelse af kateter, skylning af kateter, skift af kateterpose, kontrol af kateterballon samt skift af forbindelse og pleje af hud ved indstikssted.		
Målgruppe	Borger med lægeordineret kateter		
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter sygeplejefaglig vurdering eller lægeordination.		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Skift af kateterpose/ventil Kateterpleje ved topkateter	Skift af vand i kateterballon	Kompliceret kateteranlæggelse Skylning af kompliceret kateter ex. hæmatori Skylning af nefrostomikath. Varetage pleje/skift omkring ustabil nefrostomikateter.
	Kan erhverve borgerspecifik kompetence	Kan erhverve generel kompetence.	
	Skift af vand i kateterballon	Ukompliceret anlæggelse af kateter på mænd/kvinder samt skift af topkateter. Ukompliceret engangskaterisering eller skylning af kateter (topkath eller kateter à demure) Pleje/skift omkring stabil nefrostomi	

Behandling af ortopædiske hjælpemidler			
Sundhedsloven § 138			
Indsatsen omfatter typisk	<p>Vurdering af sygeplejefaglige problemstillinger der er opstået ifm. brug af arm-, ben- og knæskinner, armslynger og korsetter.</p> <p>Anlæggelse af og støtte til brug af ordinerede arm-, ben- og knæskinner, armslynger og korsetter i behandlingsøjemed.</p>		
Målgruppe	Borgere med lægeordineret behandling med ortopædiske hjælpemidler.		
Omfanget af indsatsen	<p>Tildeles efter lægeordination.</p> <p>Tildeles tidsbegrænset.</p> <p>Kropsbårne hjælpemidler som ikke er behandlingsredskaber fx høreapparater, brystproteser, paryk, skinner, benprotese servicelovens § 83 hjælp.</p>		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og S- Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
		Påsætning af ortopædkirurgisk hjælpemiddel i stabil fase	<p>Vurdering af problemstillinger ifm. ortopædiske hjælpemiddel.</p> <p>Anlæggelse af ortopædkirurgisk hjælpemiddel ved tilstødende komplikationer, fx infektioner eller sår.</p>
	Kan erhverve borgerspecifik kompetence		
	Påsætning af ortopædkirurgisk Hjælpemiddel		

Behandling og pleje af hudproblem			
Sundhedsloven § 138			
Indsatsen omfatter typisk	Behandling og pleje af hud samt forebyggelse af tryksår og andre sårtyper.		
Målgruppe	Borger <ul style="list-style-type: none"> • Med hudproblemer, som kræver lægeordineret hudpleje • Som er tryksårstruet. 		
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter behov på baggrund af sygeplejefaglig udredning eller lægeordination. Tildeles tidsbegrænset.		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Smøre med lægeordineret ikke medicinsk hudpleje	Tryksårsscreening Iværksætte plan for forebyggelse og behandling af hudproblemer, fx ved hjælp af hjælpemidler. Skift af forbinding på små rifter/hudafskrabning.	Plan for tiltag ift. tryksårsscreening
	Kan erhverve generel kompetence.	Kan erhverve generel kompetence.	
	Skift af forbinding på små rifter/hudafskrabning.	Plan for tiltag ift. tryksårsscreening	
Tryksårsscreening			

Behandling og pleje af mave-tarmproblemer		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	Vejledning om kost, væskeindtag, fysisk aktivitet og gode toiletvaner.	
Målgruppe	Borger: <ul style="list-style-type: none"> • der har lægeordineret behandling af mave-tarmproblemer • der har problemer med mave-tarmfunktionen. 	
Omfanget af indsatsen	Tildeles som engangsindsats eller i en tidsbegrænset periode. Tildeles efter lægeordination eller sygeplejefaglig vurdering.	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Vejlede om kost, væskeindtag, fysisk aktivitet samt gode toiletvaner. Afføringsprøver	Komplekse problemstillinger omkring kost- og væskeindtagelse

Cirkulationsbehandling			
Sundhedsloven § 138			
Indsatsen omfatter typisk	Anlæggelse af stumpforbinding eller påsætning af siliconemanchet efter amputation og vægt ifm. væskeophobning		
Målgruppe	Borger der har lægeordineret cirkulationsbehandling.		
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter lægeordination		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Påsætning af silikonemanchet ifm. formning af stump efter amputation. OBS. manchetten bliver et varigt hjælpemiddel når formning af stump er afsluttet	Stumpforbinding	Koordinere afvandringsbehandling i samarbejde med læge.
	Vægt ifm. væskeophobning.		
	Kan erhverve borgerspecifik kompetence		
Stumpforbinding			

Dialyse			
Sundhedsloven § 138			
Indsatsen omfatter typisk	Håndtering af posedialyse fx klargøring af dialysemaskine, klargøring af posevæske, til- og frakobling af poser, behandling og pleje af indstikssted samt dialysekateter. Observation efter hæmodialyse		
Målgruppe	Borger der har lægeordineret dialysebehandling.		
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter lægeordination.		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
			Klargøring af dialysemaskine, klargøring af posevæske, til- og frakobling af poser, behandling og pleje af indstikssted samt dialysekateter.
	Kan erhverve borgerspecifik kompetence	Kan erhverve borgerspecifik kompetence	
	til- og frakobling af poser Pleje ved indstikssted	til- og frakobling af poser Klargøring af dialysemaskine, klargøring af posevæske, til- og frakobling af poser, behandling og pleje af indstikssted samt dialysekateter.	

Drænpleje		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	Sikring af afløb, tømning, skylning og observation af dræn. Skift af forbindelse samt pleje og observation af hud ved indstikssted.	
Målgruppe	Borger med lægeordineret drænpleje.	
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter lægeordination	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
		Varetage tømning, skift af forbindelse og pleje af hud ved indstikssted.
	Kan erhverve generel kompetence	Fjernelse af dræn efter ordination.
	Tømning af drænpose Skift af forbindelse og pleje af hud ved indstikssted Til- og frakobling af poser	Skylning af dræn. Skift af forbindelse og pleje af hud ved indstikssted

Ernæringsindsats			
Sundhedsloven § 138			
Indsatsen omfatter typisk	<p>Løbende vægtkontrol og kostvejledning.</p> <p>Vurdering af borgerens kost/væske ift. ernæringsmæssigt indhold, samt udregning af væskeindtag.</p> <p>Observation og vurdering af tand – og mundstatus, fejlsynkning eller synkebesvær.</p>		
Målgruppe	Borger hvor ernæringsproblemer indikerer behandling og pleje ex borger der har tabt sig, vejer for lidt/meget eller har lille appetit.		
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter lægeordination eller sygeplejefaglig vurdering.		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Vægt	Observation af tand- og mundstatus, fejlsynkning eller synkebesvær.	Vurdering og iværksættelse af handlinger til borgere med vægtproblemer, der kompliceres af diagnoser der kan påvirke vægten.

Forflytning og mobilisering		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	Vurdering af forflytning og/eller mobilisering ved særlige problemstillinger.	
Målgruppe	<p>Borger der har komplekse problemstillinger med forflytning/mobilisering som kræver en vurdering af helhedssituationen.</p> <p>Ved daglig støtte til forflytning eller mobilisering skal borgeren tildeles indsats efter serviceloven §83.</p>	
Omfanget af indsatsen	<p>Tildeles i særlige komplekse situationer, hvor der kræves en vurdering af helhedssituationen.</p> <p>Tildeles som engangsindsats.</p>	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
		Forflytning og mobilisering i situationer, hvor der er behov for et helhedssyn på borgerens helbredssituation.
	Kan erhverve generel kompetence	
	Forflytning og mobilisering i komplekse situationer, hvor sygeplejen er den eneste indsats	

Iltbehandling			
Sundhedsloven § 138			
Indsatsen omfatter typisk	Saturationsmåling, indstilling af iltmængde iht. ordination, skift og rengøring af iltkatetre og andet udstyr samt vejledning i korrekt håndtering af iltudstyr.		
Målgruppe	Borger der er i iltbehandling.		
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter behov eller lægeordination.		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Rengøring af iltapparat Skift af næsekateter, forlængerslange og kontrol af funktion.	Respirationsfrekvens Saturationsmåling Ekspektoratsprøve	Varetage observation og pleje i forbindelse med vejrtrækning/ iltbehandling hos borgere med fx KOL i exacerbationsfasen. Justere og vurdere iltbehandling efter lægeordination
	Kan erhverve borgerspecifik kompetence		
	Respirationsfrekvens – skal der tildeles en indsats til dette, vil det være borgerspecifik.		

Inkontinensbehandling			
Sundhedsloven § 138			
Indsatsen omfatter typisk	Kontinensudredning, bækkenbundstræning, vejledning i blære- og tarmtømning, toiletvaner og brug af kontinenshjælpemidler.		
Målgruppe	Borger der har kontinens problemer.		
Omfanget af indsatsen	Tildeles som engangsindsats eller tidsbegrænset.		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Opgaver/oplysninger til kontinenspl ifm. en udredning over 3 dage		Kontinensudredning. (kontinenssygeplejerske).

Intravenøs væskebehandling		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	Tilkobling af infusionsæt, til- og frakobling af infusionsvæsker. Anlæggelse og seponering af iv-adgang samt behandling og pleje af indstikssted.	
Målgruppe	Borger der skal have lægeordineret væskebehandling	
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter lægeordination	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Pleje af indstikssted.	Til- og frakobling af infusionsvæsker. Anlæggelse af venekateter
	Kan erhverve generel kompetence	
	Frakobling af infusionsvæsker. Seponere venekateter	

Intravenøs medicinsk behandling	
Sundhedsloven § 138	
Indsatsen omfatter typisk	Dispensering og administration af medicin, der skal gives intravenøst. Anlæggelse og seponering af iv-adgang samt behandling og pleje af indstikssted.
Målgruppe	Borger der har lægeordineret medicinsk iv-behandling
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter lægeordination
Opgave overdragelse	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Intravenøst medicinsk behandling ift. til- og frakobling af infusionsæt. Pleje af diverse indstiksteder. Anlæggelse af venekateter Fjernelse af grippernål v. kemopumper
	Akut sygeplejerske
	Seponere CVK/ PICC-line

Kompressionsbehandling			
Sundhedsloven § 138			
Indsatsen omfatter typisk	Anlæggelse og aftagning af kompressionsforbinding eller kompressionsærmer, -handsker og -strømper, vejledning i venepumpeøvelser samt hudpleje.		
Målgruppe	Borger der har lægeordineret kompressionsbehandling		
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter lægeordination		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	På- og aftagning af kompressionsstrømper, -handsker og -ærme (inkl. hudpleje og venepumpeøvelser). Aftagning af langstræksbind		Anlæggelse af selvhæftende kompressionsforbinding. Udredning ift. kompressionsbehandling (kompressionsansvarlig)
	Kan erhverve borgerspecifik kompetence	Kan erhverve generel kompetence	
	Anlæggelse af langstræksbind (inkl. hudpleje og evt. venepumpeøvelser)	Anlæggelse af lang- og kortstræksbind	

Medicinadministration			
Sundhedsloven § 138			
Indsatsen omfatter typisk	<p>Udlevering og/eller sikre indtagelse af medicin.</p> <p>Ved medicin forstås ordinerede lægemidler, naturlægemidler og kosttilskud. Når medicinadministration og medicindispensering effektueres i en og samme handling, som det fx er tilfældet med øjendrypning, ophældning og injektion, registreres det som medicinadministration.</p>		
Målgruppe	<p>Borger der får lægeordineret medicin som ex. tabletter, salver, øjendråber, laksantia, suppositorier, plastre mm og som har behov for hjælp til at sikre behandlingen.</p>		
Omfanget af indsatsen	<p>Tildeles tidsbegrænset – kan dog tildeles som en ikke-tidsafgrænset indsats, hvis borgeren ikke selv kan lære at varetage opgaven</p>		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	<p>Udlevering af fast doseret medicin fra ophældt æske jf. medicininstruks.</p> <p>Dosere og give laxantiadråber, laksantiapulver og mikrolax jf. handlingsanvisning</p> <p>Lægeordineret viskøse og medicinske øjendråber</p> <p>Medicinske salver/cremer</p> <p>Borger der behandles med 1. medicinsk plaster</p>	<p>Inhalationsmedicin</p> <p>Klyзма</p> <p>Medicinske plastre</p> <p>S.c. injektion (forfyldte sprøjter/penne)</p> <p>I.m. injektion</p> <p>Antabus</p> <p>Administration af pn medicin jf. instruks</p> <p>Medicin i PEG/Nasal sonde hos stabile borger.</p> <p>Skift af E-string</p>	<p>I særlige borgersituationer hvor medicinadministration er en kompleks opgave.</p> <p>Administrere risikolægemidler.</p> <p>Administrere insulin hos borgere med svær, reguleret diabetes samt hos borgere med flere insulinknuder.</p> <p>S.c. injektion</p> <p>I.m. injektion</p>

<p>Øredråber</p> <p>Næsespray</p> <p>Suppositorier/vagitorier</p>		<p>Læge ordineret medicin fra tryghedskasse.</p> <p>Medicin i nasal-, PEG-J og PEJ sonde.</p>
<p>Kan erhverve borgerspecifik kompetence</p>	<p>Kan erhverve generel kompetence</p>	
<p>Borger der har flere medicinske plastre der skal skiftes.</p> <p>Inhalationsmedicin</p> <p>Udlevere ophældt pn medicin.</p> <p>Medicin i PEG sonde hos stabile borger.</p> <p>Skift af E-string</p> <p>Fast Insulingivning (% pn insulin)</p>	<p>Give ordineret sc. medicin i terminale forløb i samarbejde med sygeplejersken</p>	

Medicindispensering		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	<p>Bestilling, modtagelse, kontrol, opbevaring, klargøring og bortskaffelse af medicin samt dokumentation, opfølgning på medicinsk behandling og receptfornyelser.</p> <p>Ved medicin forstås ordinerede lægemidler, naturlægemidler og kosttilskud.</p> <p>Indsatsen omfatter kontrol af dosisdispenseret medicin og medicin, der dispenseres manuelt.</p>	
Målgruppe	Borger der ikke selv kan varetage dispensering efter forsøg på rehabilitering.	
Omfanget af indsatsen	<p>Tildeles efter lægeordination</p> <p>Tildeles hver 14. dag</p>	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	<p>Dispensere medicin jf. medicininstruks</p> <p>Borger der får nogle af risikolægemidler: SSA kan dispensere, men det er en sygeplejefaglig vurdering der er afgørende for om dispensering med risikolægemidler kan delegeres.</p> <p>Kontrol ved nyopstart/ændring i dosispakket medicin.</p>	<p>Dispensere risikolægemidler ex. antiakoagulations -og methotrexatbehandling</p> <p>Ændre i dosispakket medicin.</p>

Oplæring		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	<p>Oplæring af borger i at varetage hele eller dele af en indsats, fx sårbehandling, blodsuktermåling, stomi- og kateterpleje, brug af personlige og ortopædiske hjælpemidler samt medicinadministration.</p> <p>Oplæring af pårørende i at varetage en lægeordineret sygeplejeopgave hos borgeren – sker kun efter accept fra lægen.</p>	
Målgruppe	Borger/pårørende der skal oplæres i for borgeren nye behandlingsopgaver	
Omfanget af indsatsen	Tildeles tidsbegrænset	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Oplære borger i elementær og grundlæggende sygepleje opgaver.	<p>Oplæring af borgeren i egen-observation hos borger med ustabile sygdomstilstande og uafklarede tilstande.</p> <p>Oplæring af borger i selvadministration af risikosituationslægemidler.</p> <p>Oplæring af pårørende i at varetage en lægeordineret sygeplejeopgave hos borgeren – sker kun efter accept fra lægen.</p>

Parenteral ernæring	
Sundhedsloven § 138	
Indsatsen omfatter typisk	Klargøring af ordineret ernæringspræparat, herunder tilsætning af vitaminer, samt tilkobling af infusionssæt, tilslutning og frakobling af iv-adgang, indstilling af infusionshastighed, skift af forbindelse og pleje af iv-adgang og indstikssted.
Målgruppe	Borger med behov for parenteral ernæring efter lægeordination.
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter lægeordination.
Opgave overdragelse	Kompleks sygepleje
	Kan ikke delegeres.

Personlig pleje	
Sundhedsloven § 138	
Indsatsen omfatter typisk	Situationer hvor der er komplekse opgaver forbundet med den personlige pleje og der kræves sygeplejefaglig vurdering af disse opgaver (anvendes ikke hvis spl udfylder 2. person hjælper som er visiteret fra §83 hjælp)
Målgruppe	Borger med særlige komplekse problemstillinger som kræver en sygepleje faglig vurdering.
Omfanget af indsatsen	Engangsindsats og IKKE som 2. person ifm. personlig pleje.
Opgave overdragelse	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Kan ikke delegeres.

Pleje ved anvendelse af personlige hjælpemidler

Sundhedsloven § 138

Indsatsen omfatter typisk	Indsatsen omfatter typisk vejledning i og støtte til brug af personlige hjælpemidler, fx rensning af øjenprotese. Vurdering hvor der er særlige sygeplejefaglige problemstillinger ift. ex. høreapparat, briller.		
Målgruppe	Borger med komplekse problemstillinger ift. personlige hjælpemidler		
Omfanget af indsatsen	Oftest engangsindsats med undtagelse af rensning af øjenprotese.		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
			Øreskylning efter lægeordination
	Kan erhverve borgerspecifik kompetence	Kan erhverve generel kompetence	Rensning af øjenprotese ved tilstødte komplikationer, fx infektion.
	Rensning af øjenprotese	Rensning af øjenprotese	Vurdering hvor der er særlige sygeplejefaglige problemstillinger ift. ex. hørelse og synssans.

Psykiatrisk pleje		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	Psykiatriske problemstillinger hvor der følges op på sygeplejefaglige mål. Herunder opbygning af relation, støtte til at få praktisk og mental struktur i dagligdagen, fx til håndtering og accept af psykiatriske symptomer, diagnoser, behandling og afledte problemer.	
Målgruppe	Borger der har en psykiatrisk diagnose og/eller er særlig psykisk eller sociale sårbare, herunder borger med en angst problematik og udtalt isolations- tendens samt borger med misbrugsproblematikker.	
Omfanget af indsatsen	Tildeles tidsbegrænset	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Borgere med psykiatrisk sygdom, hvor der er et sygeplejefagligt mål der skal ske opfølgning på.	Borgere med komplekse psykiatriske problemstillinger hvor der er et sygeplejefagligt mål der sker opfølgning på.

Psykisk støtte		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	Varetages hos psykisk ustabile borgere for at forebygge indlæggelse eller borgere i livskrise pga. sorg eller andre omvæltninger i livet.	
Målgruppe	Borger, der har brug for støtte til at mestre egen hverdag og forebygge unødigt indlæggelse i forbindelse med svære livsbegivenheder.	
Omfanget af indsatsen	Tildeles tidsbegrænset	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	I særlige tilfælde, varetage psykisk støtte i dagligdagen hos kendte borgere – forebygge unødigt indlæggelse	Varetage psykisk støtte hos ukendte borger, borger i akut krise, fx efter tab af ægtefælle, hos borger med kronisk sygdom i ustabil fase eller med livstruende sygdom. Misbrugsproblematikker ex. afrusning

Rehabilitering		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	En korterevarende, tidsafgrænset, helhedsorienteret og tværfaglig tilrettelæggelse og træning af aktiviteter der er genkendelige og betydningsfulde for borgeren.	
Målgruppe	Borger der vurderes at kunne genvinde kompetencer til selv at kunne håndtere opgaver i forbindelse med behandling af akut eller kronisk sygdom.	
Omfanget af indsatsen	Tildeles tidsbegrænset	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Støtte borger i at genvinde evnen til egen-observation og at handle herefter ved stabile og afklarede sygdomstilstande. Støtte borger i at genvinde evnen til selvadministration af lægemidler	

Respirationsbehandling			
Sundhedsloven § 138			
Indsatsen omfatter typisk	Indsatsen omfatter typisk behandling/håndtering af alt omkring fx CPAP-, CPAP- eller BIPAP-maske, PEEP fløjte. Systematisk KOL opfølgning		
Målgruppe	Borger der har lægeordineret respirationsbehandling		
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter lægeordination		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Rengøring af behandlingsmasker til inhalationsmedicin.	Rengøring af C-pap, NIV behandlingsudstyr (dvs. maskine, slange, maske mm)	Varetage observation og pleje i forbindelse med vejrtrækning hos borger med ex KOL i exacerbatjonsfasen.
	Kan erhverve generel kompetence	Understøtte borger i brug af PEP-fløjte	
	Rengøring af C-pap, NIV behandlingsudstyr (dvs. maskine, slange, maske mm) Understøtte borger i brug af PEP-fløjte	Hjælp til på- og aftagning af behandlingsmaske Systematisk KOL opfølgning hos stabile borgere.	Systematisk KOL opfølgning hos ustabile borgere
	Kan erhverve borgerspecifik kompetence		
	Hjælp til på- og aftagning af behandlingsmaske		

Respiratorbehandling	
Sundhedsloven § 138	
Indsatsen omfatter typisk	Justering af respiratorordination, sekretsugning og mundpleje.
Målgruppe	Borger der har lægeordineret respiratorbehandling
Omfanget af indsatsen	Varetages i Skive Kommune af <u>RESPIRATORTEAM.</u>

Samarbejde med netværk		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	Samarbejde med pårørende om de indsatser, der ydes til borgeren, fx støtte til pårørende til en borger med demens eller psykisk sygdom	
Målgruppe	Borgerens pårørende, der har brug for særlig støtte og vejledning i forbindelse med borgerens tilstand eller sygdom.	
Omfanget af indsatsen	Tildeles som engangsindsats eller tidsbegrænset	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Støtte til pårørende hos borgere med svær kronisk sygdom.	Støtte til pårørende hos borgere der er uhelbredelige syge, i livskrise, har svære psykiske problemstillinger m.m.

Sekretsugning		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	Sugning af mundhule og svælg, udførelse af eller støtte til mundhygiejne.	
Målgruppe	Borger med sekretophobning.	
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter behov eller lægeordination.	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
		Sugning i øvre luftveje og trakealkanyle.
	Kan erhverve borgerspecifik kompetence	
	Sugning i øvre luftveje og trakealkanyle	

Sondeernæring			
Sundhedsloven § 138			
Indsatsen omfatter typisk	<p>Anlæggelse af sonde, indgift af næring og væske via sonde og skift af forbindelse og hudpleje ved indstikssted.</p> <p>Mundpleje efter behov.</p> <p>Vurdering af sygeplejefaglige problemstillinger relateret til sondeernæring.</p>		
Målgruppe	Borger der har behov for sondeernæring.		
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter lægeordination.		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Pleje ved PEG sonde	Ernæring og væske i PEG/Nasal sonde hos ernæringsmæssige stabile borgere	Opstart af sondeernæring i nyanlagt sonde.
	Kan erhverve borgerspecifik kompetence	Kan erhverve generel kompetence	Varetage pleje og indgift af sondeernæring gennem nasalsonde hos bevidsthedssvækkede borgere samt hos borgere med nedsat hosterefleks.
	Ernæring og væske i PEG sonde	Skift af PEG sonde	Skift af PEG-sonde
Kontrol af væske i ballon		Anlæggelse af nasal sonde.	
Til- og frakobling af ernæringspumpe			

Stomipleje			
Sundhedsloven § 138			
Indsatsen omfatter typisk	Skift af pladesystem. Skift eller tømning af pose samt hudpleje.		
Målgruppe	Borger der har stomi		
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter læge ordination eller behov.		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Tømning og skift af stomipose.	Skift af plade ved ukompliceret stomi.	Varetage kompliceret stomipleje ex. hos nyopererede og ved sår dannelse ved stomien.
	Kan erhverve borgerspecifik kompetence		
Skift af plade ved ukompliceret stomi			

Støtte til ADL-aktiviteter	
Sundhedsloven § 138	
Indsatsen omfatter typisk	Vurdering af borgerens evne til at udføre aktiviteter i 'almindelig daglig livsførelse' (ADL), fx påklædning, madlavning, spisning, telefonering, oprydning, rengøring og betaling af regninger.
Målgruppe	Borger der har komplekse problemstillinger ift. ADL aktiviteter og hvor der er behov for en sygeplejefaglig vurdering.
Omfanget af indsatsen	Tildeles som engangsindsats
Opgave overdragelse	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Faglig vurdering af ADL aktiviteter når der sker væsentlige ændringer ift. borgerens helbredstilstande.

Subkutan væskebehandling		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	Tilkobling af infusionssæt incl. anlæggelse af subcutan kanyle, tilslutning og afkobling af infusionsvæsker og pleje af hud ved indstikssted.	
Målgruppe	Borger der har lægeordineret subkutan væskebehandling	
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter lægeordination	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
		Opsætning af sc væske incl. anlæggelse af subkutan kanyle
	Kan erhverve generel kompetence	Frakobling af infusionsvæsker.
	Opsætning af sc væske incl. anlæggelse af subkutan kanyle Pleje og observation af hud ved indstikssted Frakobling af infusionsvæsker	Indstilling af infusionshastighed Pleje og observation af hud ved indstikssted.

Supplerende udredning		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	En supplerende og mere dybtgående udredning af en konkret helbredstilstand, fx en ernærings-, hukommelsesproblematik, fald, søvn eller smerter.	
Målgruppe	Borger der har en helbredstilstand som kræver dybtgående udredning	
Omfanget af indsatsen	Tildeles tidsbegrænset	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Ex. vurdere om borgeren er optimalt smertelindret og hvor der i forvejen ikke er en indsats til medicinadministration	<p>Udredning af årsag til tilstanden hos borgere med uafklarede eller komplekse helbredstilstande.</p> <p>Udrede og vurdere årsager til borgers ex. søvnproblemer, smerteproblematik m.m samt identificere evt. behov for indsatser.</p> <p>Vurdere adfærdsmæssige samt fysiologiske signaler ved smerte.</p>

Særlig kommunikationsform		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	Samtale med borgeren om komplekse problemstillinger og evt. med pårørende ved hjælp af tolk og/eller instrumentelle kommunikationshjælpemidler som fx pc eller pegeplade.	
Målgruppe	Borger der har behov for at drøfte komplekse sygeplejefaglige problemstillinger og der samtidig vurderes behov for tolk eller særlige hjælpemidler.	
Omfanget af indsatsen	Tildeles som engangsindsats eller tidsbegrænset	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	I særlige tilfælde, deltage i samtaler som omhandler sundhedsfaglige problemstillinger og der anvendes tolk eller særlige hjælpemidler.	Deltage i udredende samtaler, hvor der anvendes tolk eller særlige hjælpemidler.

Sårbehandling				
Sundhedsloven § 138				
Indsatsen omfatter typisk	Skift af forbindelse, sårbehandling. Indsatsen kan fx omfatte VAC-behandling, fjernelse af suturer og agraffer			
Målgruppe	Borger med lægeordineret sår behandling.			
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter lægeordination			
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske	
		Skift af forbindelse på ukompliceret sårbehandling i helingsfase	Vurdering og analyse af sår; udarbejdelse af handleanvisning.	
	Kan erhverve borgerspecifik kompetence	Kan erhverve generel kompetence	Komplicerede sår med ex. synlige sener, knoglegennembrud, infektion, kraftig staseeksem og ganggræn	
	Skift af forbindelse på ukompliceret sårbehandling i helingsfase	Fjernelse af agraffer/suturer	Skift af forbindelse ved ukompliceret sår	Diabetiske sår. /sårsygeplejerske inddrages jf. instruks
		Kan erhverve borgerspecifik kompetence		VAC behandling.
	Pinn pleje når ukompliceret, dvs. % infektionstegn, % sekretion og sårskorper.		Pinn-pleje	

Trakeostomipleje		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	Indsatsen omfatter typisk skift/rengøring af inder-kanyle, skift af forbindelse og pleje af hud ved indstikssted.	
Målgruppe	Borger der har en trakeal-kanyle.	
Omfanget af indsatsen	Tildeles efter læge ordination	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
		Trakeostomipleje hos patienter i ustabil fase. Trakeostomipleje ved midlertidig trakeostomi, trakeostomipleje i kontrolforløbet efter strålebehandling.
	Kan erhverve generel kompetence	
	Trakeostomipleje hos borgere i stabil fase.	Skift af inder-kanyle

Undersøgelse og måling af værdier			
Sundhedsloven § 138			
Indsatsen omfatter typisk	Lægeordineret undersøgelse af urin og afføring + målinger af ex. blodsukker, temperatur, blodtryk og puls.		
Målgruppe	Borger med lægeordinerede målinger og undersøgelser af værdier		
Omfanget af indsatsen	Tildeles som engangsindsats eller tidsbegrænset, medmindre lægen har ordineret anderledes.		
Opgave overdragelse	Elementær sygepleje Social- og Sundhedshjælper	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Planlagte målinger: Blodsukker BT Puls Temperatur. Planlagt urinstix/prøve		Akut sygeplejerske
			CRP INR diff-tælling hæmoglobinmåling.

Vejledning		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	Samtale om, hvordan borgeren kan håndtere og agere ift. fysiske, psykiske, sociale og åndelige potentielle og/eller aktuelle tilstande, fx hvordan borgeren søger kommunale indsatser, eller hvordan konflikter kan håndteres.	
Målgruppe	Borger, som er særligt sårbare, og som har brug for vejledning ift. at få støtte fra kommunen.	
Omfanget af indsatsen	Tildeles som engangsindsats	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Vejledning i hvor borger kan søge relevante kommunale tilbud der kan øge borgers sundhed eller livskvalitet	Udrede og vejlede i hvor borger kan søge relevante kommunale tilbud der kan øge borgers sundhed eller livskvalitet

Væske pr. os		
Sundhedsloven § 138		
Indsatsen omfatter typisk	Vurdering og afklaring af væskeindtagelse, herunder opsamling på registrerede væskeskema samt udregning af væskebalance.	
Målgruppe	Borger der er i risiko for dehydrering, og der skal en særlig indsats til for at re-hydrerer borger.	
Omfanget af indsatsen	Tildeles i tidsbegrænset periode eller efter lægeordination	
Opgave overdragelse	Grundlæggende sygepleje Social- og Sundhedsassistent	Kompleks sygepleje Sygeplejerske
	Varetage udregning af væskebalance og opfølgning på afvigelser ift. handlingsanvisningen	Udredning og handleanvisning for borgere, som trues af dehydrering, herunder vejledning ift. valg af drikkevarer.

Bilag 1

Begreber, definitioner og ansvar vedr. delegation

Lovgivning om delegation, videredelegation, rammedelegation og overdragelse af indsatser indenfor en fastsat ramme udspringer af Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed LBK nr. 122 af 24/01/2023

Titlen *sygeplejerske* og *SSA* anvendes for at synliggøre kompetencen til at udøve sundhedsfaglig virksomhed.

Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner:

Læger, Sygeplejersker og Social- og sundhedsassistenter er via deres uddannelse autoriserede sundhedspersoner. Autoriserede sundhedspersoner er omfattet af denne bekendtgørelse, hvor der er tilknyttet rettigheder og pligter.

Nogle autoriserede sundhedspersoner – herunder læger - er tildelt opgaver, som kun de er autoriserede til at udføre. Når det drejer sig om læger, kaldes dette *lægens forbeholdte virksomhed*. Lægens forbeholdte virksomhed omfatter blandt andet:

- Anvende og administrere receptpligtig medicin
- Gennembyde hud

Hvad betyder delegation?

Delegation betyder kort overdragelse af en opgave til en anden person.

Autoriserede sundhedspersoner kan delegerer til andre at udføre opgaver indenfor den forbeholdte virksomhed (bruge medhjælp).

En person (medhjælp) der har fået delegeret en forbeholdt opgave er ansvarlig for at udføre denne opgave efter instruksen. Medhjælpen er ansvarlig for at frasige sig en opgave, som den pågældende ikke ser sig i stand til at udføre forsvarligt.

Hvis en person, der har fået delegeret en forbeholdt opgave, følger den angivne instruktion, vil ansvaret for udførelsen af opgaven påhvile den autoriserede sundhedsperson. Hvis personen ikke følger den givne instruktion, vil pågældende selv have ansvaret for opgavens udførelse.

Hvornår er der tale om delegation?

Som udgangspunkt kan alle opgaver, som er en del af lægens forbeholdte virksomhed, delegeres til andre personer (der er enkelte opgaver, som ikke kan delegeres – fx ordination af medicin og udskrivning af dødsattester)

Men opgaver som medicinbehandling, anlæggelse af katetre, måling af blodsukker mv. delegeres ofte til personale i kommunen.

Lægen kan dog beslutte og ved delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed over for medhjælpen tilkendegive, at videredelegation ikke må finde sted. I praksis kan det være administration af smertebehandling subcutant til en borger, hvor lægen angiver at det skal være en sygeplejerske.

Hvornår er der ikke tale om delegation?

Lægen kan også overdrage indsatser/opgaver, som ikke ligger under den forbeholdte virksomhed – fx pleje og tilsyn hos en patient med influenza. Så er der ikke tale om delegation, men om overdragelse. Både sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og social – og sundhedshjælpere udfører en række forebyggelses- og plejeopgaver, som ikke er lægeordnede. Det kan fx være opgaver i relation til personlig pleje, ernæring, ADL og anden form for aktivitet og træning. Fælles for denne type af opgaver gælder, at den enkelte sundhedsperson agerer og er ansvarlig inden for rammerne af egne faglige kompetencer. Hvis fx en sygeplejerske leder et forløb, og vurderer, at der hos en patient er behov for ernæringsudredning og efterfølgende udarbejdelse af ernæringsplan og kontinuerlig opfølgning, så er der tale om en opgave, der ligger inden for hjemmesygeplejens arbejdsfelt.

I praksis vil denne opgave ofte blive varetaget i samarbejde mellem flere faggrupper, og selvom det er sygeplejersken, der har ansvaret for at lede selve forløbet, så er det ikke i juridisk forstand tale om en delegation.

Der er i stedet tale om en samarbejdsrelation, hvor det er op til ledelsen i den enkelte kommune at fastlægge lokal praksis for, hvor ansvaret for de konkrete opgaver i forløbet er placeret.

Juridisk er ansvaret for det samlede forløb placeret hos ”Pleje & Omsorg” og konkret hos den sygeplejerske, der er kontaktperson, herunder også ansvaret for at inddrage lægen, hvis der er indikation for, at fx ernæringstilstanden kræver lægelig behandling.

Forskellige typer af delegation

Konkret delegation

Konkret delegation er, når en læge delegerer en konkret opgave, der vedrører en bestemt borger. Det betyder, at du som sygeplejerske eller social- og sundhedsassistent kan få delegeret en konkret opgave. Det kan eksempelvis være at anlægge et kateter eller behandle med receptpligtig medicin til en bestemt borger.

Rammedelegation

Rammedelegation er, når en læge delegerer en opgave inden for et præcist aftalt område. Det betyder, at når du, som sygeplejerske, får en opgave delegeret, selv skal vurdere behovet for behandling. Du skal også selv vurdere gennemførelsen af behandlingen. Vurderingerne skal foretages inden for et præcist aftalt område

Rammedelegation kan foretages på to måder:

- *Rammedelegation til behandling af den enkelte borger*

I kommunal sammenhæng kan en rammeordination eksempelvis være insulin efter skema på baggrund af blodsukkermålinger og smertestillende pn efter ordination til en konkret borger.

- *Rammedelegation til behandling af en defineret gruppe.*

En opgave som omhandler en veldefineret patientgruppe, og hvor lægen ikke forinden nødvendigvis har taget stilling til, hvornår behandlingen kan iværksættes i forhold til hver enkelt patient.

I Skive Kommune er der rammeordination til Akut funktionerne ift. udførelse af forskellige målinger hos patienter, der er blevet akut dårlige og uden forudgående lægekontakt.

Ifm. rammedelegation til behandling af defineret gruppe skal praksiskonsulenten indhente accept fra kommunens læger, så der er enighed om delegation til kommunens hjemmesygeplejersker. Det påhviler de pågældende læger at sikre sig, at den udarbejdede instruks for udførelsen af opgaven er dækkende. Behandlingsansvaret for patienten vil fortsat være den praktiserende læge eller anden læge, som varetager patientens behandling

Opgaveoverdragelse

Når en læge delegerer en indsats til Pleje & Omsorg i Skive Kommune, **overtager ledelsen** i den organisatoriske enhed, hvor patienten/borgeren opholder sig, ansvaret for indsatsen og dermed for, hvilke medarbejdere, der løser den.

Når kommunen har overtaget opgaven, taler vi internt om opgaveoverdragelse. Det betyder at vi erstatter rammedelegation og Individuel videredelegering med opgaveoverdragelse og kompetenceskemaer.

Med Indsatskataloget Sundhedsloven (SUL) og kompetenceskemaer skal det gerne fremgå hvem ledelsen har besluttet, der må varetage hvilke opgaver. Enten ved alle borgere eller ved individuelle borgere.

Videredelegation

(Videredelegation bør så vidt muligt IKKE finde sted og er en undtagelse, som afviger fra den overordnede regel om opgaveoverdragelse).

Videredelegation er altid personlig og sker dermed fra en medarbejder til en anden. Ved videredelegation skal sygeplejersken sikre sig, at den person, som opgaven overdrages til, er kvalificeret til at udføre opgaven. Sygeplejersken er ansvarlig for at videregive den relevante instruktion om opgavens udførelse. Ved videredelegation ligger ansvaret for sygeplejeindsatsen, og opfølgning på denne, hos den medarbejder, der har videredelegeret sygeplejeindsatsen. Den medarbejder, der videredelegerer en sygeplejeindsats, påtager sig dermed ansvaret for såvel udførelse og opfølgning på sygeplejeindsatsen.

I forhold til elever og studerende.

Elever og studerende arbejder efter de beskrevne praktik- og læringsmål i gældende bekendtgørelser.

Ansvar

Kommunalbestyrelsens ansvar

Det er kommunalbestyrelsens ansvar, at der er en ledelse, der kan sikre en arbejdstilrettelæggelse, der tilgodeser patientsikkerheden.

Ledelsesansvaret:

- at sikre, at alle medarbejdere, der udfører sygeplejeindsatser, har de relevante kompetencer
- at sikre en arbejdstilrettelæggelse, som tilgodeser patientsikkerheden
- at der foreligger opdaterede og entydige instrukser for sygeplejeindsatsens udførelse samt at medarbejderne er instrueret og oplært heri
- at føre tilsyn med udførelsen af sygeplejeindsatserne

Medarbejder ansvar

Det er ALTID medarbejderens ansvar at frasige sig en opgave, som den pågældende ikke ser sig i stand til at udføre forsvarligt.

Påtager medarbejderen sig sygeplejeindsatsen, da er medarbejderen ansvarlig for at udføre sygeplejeindsatsen med omhu og samvittighedsfuldhed samt efter gældende lovgivning og de af ledelsen fastlagte retningslinjer.

Privat leverandør

Hvis sygeplejeindsatser varetages af en privat leverandør, har kommunen ansvaret for:

- at leverandøren lever op til den faglige standard for sygeplejeindsatsens udførelse
- at føre tilsyn med at sygeplejeindsatsen løses korrekt

Kilder

KL delegationsnotat: Delegation og brug af faglige kompetenceprofiler Godkendt notat Delegation og brug af kompetenceprofiler (kl.dk)

BEK nr 1601 af 21/12/2007 - Bekendtgørelse om hjemmesygepleje

https://www.google.com/search?q=Bekendtg%C3%B8relse+nr.+1601+af+21.+december+2007&sourceid=ie7&rls=com.microsoft:da-DK:IE-Address&ie;=&oe;=&gws_rd=ssl

Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed) VEJ nr. 115 af 11/12/ 2009

Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.

LBK nr. 122 af 24/01/2023